

betragte Sagen fra Smaalighedernes Standpunkt, forekommer det mig, at der er Anledning til ogsaa at lade disse Paragrafer udgaa, men det vil man kun tilbøielig, og da det vistnok ikke vilde kunne nytte, at et enkelt Medlem stillede Forslag derom, har jeg ikke villet gjøre det. Jeg vil altsaa følge Mindretallet med Henfyn til denne Side af Sagen. Hvad der i Særdeleshed forunderer mig, er, at man kan have Noget imod at vedtage Mindretallets Forslag vedrørende Forbrugsforeninger. Det forekommer mig virkelig, at Mindretallet paa en klar Maade har vist, at Forbrugsforeninger ere en Slags private Anstalter, der ikke skulle tage Næringsbevis, hvormod de, der gaa under falkt Flag, og kalde sig Forbrugsforeninger, medens de ere Handelsetablissementer, skulle straffes. Man har ogsaa aqvist et Middel, hvorigjennem det let kan paases, om saadanne Foreninger overtrede deres Kompetence. Dette vil man dog ikke gaa ind paa, men i Stedet derfor tager man en Definition, som den, der er opstillet i § 2, og som hverken er Juhl eller Fisk. Man siger, at en Forbrugsforening, der gaar ud paa at handle i almindelig Betydning, skal løse Næringsbevis, men det er jo aabenbart, at den, naar den giver sig til at handle, med Andre end Medlemmer, ikke er nogen Forbrugsforening. Dette er en saa underlig ulogisk Betegnelse af selve dette Besøens Bessaffenhed, at jeg ikke veed, hvorfor vi skulle bestrebe os for at beholde den Slags Ubetydelighed i Loven, naar Medlemmer af Udvalget have vist os, hvorledes man paa en fornuftig, logisk og begrebsmæssig Maade kan udtrykke det, man mener. — Hvad Krammerarbejderne angaar, veed jeg ikke, om det er Meningen, at de, ligesom det i sin Tid skete med Lallotteriet, skulle affattes, fordi de befordre Amoralitet. Den Gang beholdt man imidlertid Klasselottet, hvis Lodder man udstyrede i saa mange Dele, at de, der der før spillede i Lallotteriet, derefter kunde spille i Klasselottet. Jeg tror derhos, at det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) har Ret i at sige, at man kan antage, at de King, man især beklager sig over, Sjøglerne osv., ogsaa komme frem paa Kreaturmarkederne, saaledes at man derved ikke kan opnaa noget videre, lige saa lidt som man udrettede Noget for Moraliteten ved at affasse Lallotteriet. Det er virkelig beklageligt, at et Forslag som det nærværende kan anbefales af en saadan gammel Frihedskæmper; jeg siger ikke, det er Følger af, at han er bleven gammel, men jeg tror, det er Selvfabet, der gjør det. Naar man kommer i en saadan Kommission, saa gjør der sig strax en lille Korporationstankte gjældende, og jeg antager virkelig, til Undskyldning for det ærede Medlem, at dette er Skylden. Jeg kan ikke engang se en videre Udvikling af den Stilling, han indtog i 1857 i disse Forslag, idet han da virkelig selv vilde have, at mange usornpøne Vaand skulde løses.

Formanden: Skjøndt det ærede Medlem ikke paa nogen Maade sagde noget, fornærmeligt, vil det ærede Medlem dog se, at saadanne psykologiske Udviklinger ikke ere paa rette Sted her.

Winther: Det var paa ingen Maade min Mening, at ville fornærme. I Øvrigt skal jeg for min Part indskrænke mig til disse Betragtninger, idet jeg skal stille mig saaledes, at jeg subdiciert følger Mindretallet, men principalt stemmer imod Loven. Jeg vil dog bemærke, at det følger af sig selv, at jeg, dersom mit Underændringsforslag bliver vedtaget, vil være nødsaget til at stemme for Loven; men bliver det ikke vedtaget, stemmer jeg imod den.

Indenrigsministeren: Jeg tror ogsaa, at dette kommer ud paa Et; og jeg kan heller ikke skjønne rettere, end at det ærede Medlems Stilling aldeles utilvovsomt er den, at han ikke ønsker Loven. Jeg maa slutte mig til Flertallet, væsentlig i den Overbevisning, at hvis noget af disse Ændringsforslag vedtages, er Loven dermed slaat ihjel i nærværende Samling; det er ganske afgjort, thi jeg holder mig fuldkommen overbevist om, at det da ikke vil kunne lykkes at føre den til Ende i den Tid, der er tilbage af Rigsdagssamlingen. Der er ogsaa enkelte af disse Ændringsforslag, som jeg under ingen Omstændighed tager imod; og hvis Vedtagelse altsaa efter al Sandsynlighed vilde føre til, at Loven ikke kunde komme igjennem uden ved Fællesudvalg, hvortil der ikke er Tid. Jeg kan ikke erkjende, at de Besskyldninger, der reises mod Lovforslaget for at være reaktionært, stridende mod Friheden osv., ere grundede. Det følger altid med Ordningen af et Samliv, at man maa finde sig i visse Begrændsninger i sin egen Frihed for at kunne bevare Andres Rettigheder. Dette kan ikke være anderledes, og jeg kan ikke erkjende, at der i dette Lovforslag indeholdes stort Andet, end hvad der er nødvendigt for overhovedet at fikse Kjøbstøberne de Rettigheder, der bleve givne dem ved Næringsloven af 1857. Et af de Punkter, der synes at vække mest Forargelse, er Spørgsmaalet om Forbrugsforeninger. Jeg vil paa ingen mulig Maade Forbrugsforeningerne i Almindelighed til Røvs; men jeg vil dem til Røvs, naar de ikke holde sig indenfor de Grændser, de skulle have. (Th. Nielsen: Det ville vi Alle!). Ja, naar de Alle ville det, skulle De lade være at vedtage Ændringsforslagene under Nr. 1 og 4, thi de Midler, som der gives, ere mere et Skin end en Virkelighed. (En Stemme: Nei!) Det ærede Medlem siger: Nei. Tror det ærede Medlem da ikke, at de Mænd, der ville gaa ud over Grændserne for saadanne Forbrugsforeninger, have Forstand nok til at skrive deres Love saaledes, at der ikke er Noget i Veien for at faae Indenrigsministerens Approbation paa dem? Indenrigsministeren